

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Psalmer og aandelige Sange af Thomas Kingo , samlede og udgivne af P.A. Fenger

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 12. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1828_470_1-txt-shoot-idm397/facsimile.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

under sin moraliske Biesomhed, at finde sig i samme Jads
Strækning, som den Almægtige satte for sin, saa det maa
nødvendig tilskrives en safsom Dine-Forblindelse, naar adle
Stats-Mænd prøve paa en soleklar Umuelighed, og vakte,
ved Svangts-Midler mod det Ubetvingelige, Misforstaaelse
hos de Bedste, og en Modstand hos Tusinde, af hvilke de
Nihundrede sikkert vilde seie sig efter det blotte Danke!

Disse Bemærkninger om Stats-Kirkens Brost, og den
kampeligste Naade at afhjælpe dem paa, hænger vist nok
ikke nødvendig sammen med Anmeldelsen af nærværende
Bog, men fremkaldtes dog saa naturligt derved, at jeg
umuelig kunde forsonne saa god en Leilighed til at minde
om Sandheder, som hverken trænge til at opdages eller
bevise, men som Tiden sikkert vil vise, trænge hellig til i
Tide at erkendes og anvendes, hvor der i Stilhed skal
raades Ved paa den grundsløse, i alle Naader heist far-
lige Forvirring, Forvekslingen af Stat og Kirke under den
siste Omvæltning i Tante-Verdenen har foranlagt.

Ogsaa er det først fra dette Stede, jeg med nogen
Klarhed kan udtvære mine Tanker om de Kingoske Psal-
mer, og om den Samling af dem, vi her have for os.

For mange Aar siden udgav jeg en Bog, som det,
noget alle dens Brost, ret inderlig glæder mig at have
strevet, skjøndt man i Tydsland siger, den skal have gjort
mig ilde berygtet, thi jeg gjorde deri danske Læsere opmærk-
somme paa mangen en forglemt eller dog miskjendt Sand-
hed, og blandt Andet, paa de velgørende Følger af den
møgelige Kjærlighedsagt, under et velærvoerdig, vellært
Præstefabes Nægling, mellem Konge og Folk, som frelste os
fra den Forstening af forældede Former, som ellers overalt
characteriserer det syttende Aarhundrede! Maa skee har
Udtvækket ogsaa her Noget af den, isigentunde lutheranske,
men dog lutheriske Eensidighed, som, da den var levende i

mig, nødvendig maatte afprøve sig i alle mine levende
Ytringer, men Kingos Psalmebog, Bagger's Alterbog, og
Danste Lov, vil dog vist aldrig med Føie findes det høder-
lige historiske Skudsmaal uærdige, min lutheriske Præste-
Ven gav dem, thi naaget baade min lutheriske og min danske
Eensidighed har faaet sit Banesaar, og naaget min historiske
Kundskab i femten Aar over Bøgerne nødvendig er voyet
endeel, kjænder jeg dog ikke endnu i det syttende Aarhun-
dredes Literatur, end sige i Dets Statshistorie, Noget til
Noget af disse tre Vidundere, som aldrig kan nedfattes saa
dybt, man jo maa tilføje, at selv det allermindeste Mirakel
paa en Tid, da der ellers slet ingen Mirakler stæer, er
hellig at undres over! End ikke 1812, da jeg dog høer
Søndag fulkede med min gamle Fader over den ny Psal-
mebog, og stræbde at trøste hans Sognefolk med den Gamle,
end ikke da ønskede jeg den gamle Bog indført paa Ny,
thi det tillod hverken mit historiske Blik, eller min poetiske
Samvirksomhed, og man vil da vel neppe nu tilføje mig et
saa bagvendt Danke; men det hverken kan eller vil jeg
nægte, at skulde jeg, som Sognepræst, vælge mellem den
gamle og den ny Psalmebog, da kunde jeg intet Dieblis
betænke mig paa at vælge den Gamle, thi hvem vil ikke
heller have Skjæve Ven end stive Kna, og heller et frugt-
bart Vintre med enkelte visne Grene, og endel overflødige
Blade, end en hardtad tom Frugtstuds, skjøndt meget ordens-
lig stetter! Ivertimod er Dette kun lidet sagt, thi, naar
galt skulde være, valgte jeg dog sigange heller. Hans Tho-
mesens aandsfættige Psalmer, end Halofemsternes de Liv-
løse, af den simple Grund, at selv yderlig Fattigdom er
ingen Protest imod Berigelse, men det er Døden mod al
Livsøstning! Medens jeg derfor vel veed at fatte den
danske Regjerings folgeverdige Liberalitet, som tillod de
Menigheder, der var skede ad den gamle Psalmebog, at

indsføre den Ny, ja, medens jeg finder det aldeles i sin Orden, at Regjeringen anbefalede den Psalmebog, der synes at hugge en saa mageløs statskirkelig Biskep som Balles bedst, saa er den hovedsagds Udbopning af den danske Kirkes Psalmeherlighed med hvad der hverken kunde glimre eller gavne, dog alt for staaende et Heviis paa, at i Danmarks Statskirke kristes Konge: Dnset ei til at vordne sig med Kongeloven, da det immer der vil gaane omtrent som Kongen anker, naar Hoieligheden blot har Frihed til at vise sig!

Dog, jeg har saa ofte skrevet paa den ny Psalmebogs poetiske og kirkelige Skudsmaal, at Vaakristen vel snarere kan trænge til Forsvar, end til Gjentagelse; thi vel er for Diebliffet den ny Bogs Daarlighed hardtad almindelig indrommet, men det kunde jo umulig mest være Holgen af Skudsmaalet, og af en forandret Smag i den poetiserende Læseverden, medens det ligesuldt blev Spørgsmaalet, om ikke baade Smagen og jeg gjorde Bogen Uret, i det vi ikke betragtede den som Skyggen af en andægtig Menigheds Kirkesang, der kan være heist opbyggelig, fordi den ikke glimrer paa Papiret, eller fortæller Læseverdenen, men reценserede den, som en Uretfost og Blomsterkrands fra Poetens bibelske Paradis, der kan være meget lykkelige at see til, og heist behagelige for dannede Læsere, uden at der dog af dem udspringer den Herrens, Adams og Evas, Døst i Haven, som skal gienlyde i den Christne Kirke, og levende udtrykke hele Menighedens Tro og Haab og Kærlighed! Noget lignende er nemlig for kort siden bebrejdet og af en nys henfovet Uddling, og det Samme var gamle Balles Mening, med hvem jeg ofte mundtlig har disputeret om den PsalmeBog, der virkelig var hans Diesteen, skøndt hans Hjerter hangde ved Kinges Psalmer; men nu er det netop eienlydligt, at den ny PsalmeBog først og fremmest er beregnet paa Læsere

